

Matomba ya kokotisa lokota na numérike

TRANSLATION
COMMONS

2022-2032 | INTERNATIONAL DECADE OF

Indigenous Languages

Matomba ya kokotisa lokota na numérike

Tozali na elikya ete molongo ya malako "Zero To Digital" ekopesa na lisanga nyonso ya lokota oyo ezali na mposa nzela ya polele mpo na kokota na mokili ya numérike, soki balingi kosalela makoki nyonso ya ordinatere na lokota na bango moko.

Matomba ya kokomisa lokota na lolenge ya numérike ekotalela mikano ya bato oyo balobaka yango. Yango ekoki kozala lokola kosepela na kitoko ya lokota, kobatela mayele ya boyebi, kopanza bizaleli malamumu, kosala ba applications mpe biloko, kokabola masapo mpe istware, kosunga na bobateli ya zinga zinga mpe na bokambi ya makanisi, mpe kokolisa mombongo, mateya, misala, masano, bokolongono, mpe libateli. Kokota na mokili ya numériki epesaka nzela na lisanga moko ete esalela bisaleli ndenge na ndenge ya ordinatere oyo ezali se kobakisama mpo na kobatela, kozongisa bomoi na lokota, mpe mateya. Kozala na bomonani ya makasi na internet, mpe na yango, komonana mingi, ekoki kosunga mpo na kobongola mibeko ya leta mpo na kosunga masanga ya bankoko mpe kotinda bakompanyi bakotisa bato nyonso. Lokola ba smartphone ezali mingi epai ya bilenge, kokota na mokili ya numériki ekoki kozala nzela ya malamumu mpo na kosangisa bango na lokota na bango ya mboka. Komonana mingi na nzela ya ba plateformes numériques ekoki komema mabaku mingi mpe bosenga ya balobi ya lokota yango.

Tango bituluku ya bikolo bazwi esika na bango na mokili mobimba na nzela ya ba plateformes numériques, yango ezali na litomba mpo na mokili mobimba. Maboko na bango, boyebi na bango, mpe lolenge na bango moko ya kotalela mokili, ekozala lisungi ya monene mpo na mokili mobimba, mpe boyokani oyo ekobima na yango ekoki komema biyano ya sika mpo na mikakatano ya mokili. Numérisation esalisaka mpo na kobatela mpe kobimisa bansango oyo, mpe ekomisaka bonene mpe lolenge ya minoko ya bato eyebana na mokili mobimba mpe ebatelama mpo na litomba ya bato na lolenge oyo tokoki naino te kokanisa.

Na mokuse, mwa matomba ya kotia nkota na numérique ezali:

- Kopesa nzela na bato oyo balobaka kaka lokota moko ete bazuwa, basala mpe bábetela makambo na lokota na bango ya mboka na petée, ata na bisika ya mosika, mpe epai ya moto moko to bituluku ya minene.
- Kobakisa nzela ya kozwa bansango ya monganga mpe ya bokolongono.
- Kosunga na bosololi ya lombangu mpo na kobikisa bomoi mpe na tango ya makama.
- Kokomisa monene mombongo ya mboka mpe oyo ya enternéte.
- Kofungola banzela ya sika mpo na kokabola mayemi, makanisi ya bokambi, mpe bafilozofi.
- Kobongisa biloko ya mateya na lokota ya mboka.
- Kobongisa boyokani mpe masolo na bato ya pembeni.
- Kobongisa ndenge ya kosilisa matata.
- Kopesa nzela na bobateli ya ntomo mpe na kozwa nzela na misala ya mibeko mpe ya leta na lokota ya mboka.
- Koyela nzela ya kozwa bansango na Internet mpo na mateya, mombongo, mpe kosangana, ezala na lokota ya mboka to na nkota mosusu ndenge bisaleli ya kobongola ekokoma malamumu.
- Komema boyebi epai ya bato mosusu mpo na lokota ya mboka, mimeseno, mpe bwanya.
- Kokomisa monene esika mpe komonana ya bituluku ya bato ya mboka na mokili mobimba.
- Kopesa nzela na bituluku oyo batyami pembeni to oyo bazali moke ete bákoba kosalela to bázongisa na makasi lokota na bango, ata soki ezingami na bituluku oyo bazali na bokonzi.
- Kobatela mayele ya boyebi ya kala, mimeseno, istware, art, nkisi, bwanya, bizaleli malamumu, mpe lolenge ya kotalela mokili.